

RÉVÉSZ TAMÁS
FELVÉTELEI

Óbudai képek

Egymással rivalizáló céhek, takaros iparosházak, még takarosabb polgárházak, hitvány barakkok, finom urak, elegáns hölgyek, enyvszagú munkások, cserzett markú mesterek, mosóteknő fölé hajló asszonyok, világhírű gyárak, tisztas manufaktúrák, árendások — Óbuda a századfordulón.

És romantika. Girbegurba utcák, víg korcsmák, emlékezetes bálók, szélben libbenő cégérek, kapuk alatt összebúvó szerelmesek, piaci mutatványosok, furcsaságok.

Munkások. Korán kelők, sokat dolgozók, takarékos mozdulatúak, keveset keresők. A töppedt szobakonyhás házakban, karéjnyi udvarokban „koldusszépen” nő föl gyerekkük. A Goldberger, a Selyemgombolyító, a Pamutkikészítő, a Téglagyár egyszerű gépeit generációk kezelik; apáról fiúra hagyományozódik a munka, a szakma, az életmód.

Egyhangú hétköznapok. Rozzant szekrény, telhetetlen tűzhely, sosem roskadozó asztal, sok gyerek, gőz a konyhában, a külön alváshoz kevés ág, ünnepi ruhát, cipőt rejtő szekrény a szobában. És horgolt terítővel borított asztal. A falon képek: esküvő barnában, a gyerek első áldozáskor, megsárgult arcú nagyszülők, Ferenc bevonul, Mária új ruhában. Délután, este pohár bor, csöndes beszélgetés a munkásegyletben és reménykedés, elkeseredés, későn fekvés, korán kelés.

Vasárnap rokonlátogatás, hosszabb borozás, kuglizás. Virsli olykor, mozi, fűtött konyha, szoba, Duna-parti séta, majális, futballmeccs. Az asszonyoknak főzés, takarítás, kurta terefere, estére barázdált homlok: ennek ruha kell, annak cipő, mit eszünk a jövő héten? És a feledhetetlen ünnepi percek lagziban, fényképésznél, a nagyfiú eskütételén, a kisebb inassá iratásakor, a lány eljegyzésén.

Nehéz évek is. Háborúk, gazdasági válságok, forradalmak, ellenforradalmak, leszámolások, elhullott barátok, áldozatul esett testvérek, rokonok, gyerekek, asszonyok, szeretők.

Sej, a mi lobogónkat... Kibőjtölt szabadság. Újjáépítés, államosítás. Fürdőszobás munkáslakások. Hétfégi kirándulások, csónakázások, iskolába járó munkásfiúk, -lányok, apák. Nehéz járású emberek: a Zichy-, a kiscelli múzeumba bemelegszkedők, üdülőbe eljutók, békekölcsönt jegyzők, hétköznap lábasból evők, egyetlen ünneplő cipőjüket, ruhájukat óvók, az Operában fészengők, a cirkuszbán, az esztrádműsorokon tenyerüket csapkodók.

Gyerekeik új lakásokban. Modern rádió, bútor, televízió, magnetofon, lemezjátszó, a szoba falán sematikus reprodukció, központi fűtés. A konyhában beépített szekrény, a hűtőgépben egy hétre elegendő hús, zöldség, sör. Naponta bölcsődébe, óvodába, iskolába, munkába siető asszonyok, hétköznap is dúsan terített asztalok.

Égbe nyúló házak, terpeszkedő utak, hívogató parkok, játszótérek, kígyóhosszú autóbuszok, suhanó hévek, tágas bevásárlóközpontok, a múlt romantikáját idéző, gyorsan fogyó utcácskák, házak, kocsmák — a ma Óbudája. És munkát kínál gyárak, tanító iskolák, könyvtárak, jól öltözött emberek, színes autók, a kerülethez ragaszkodó öregek, fiatalok.

Apák, fiúk, munkások. Túrhetően keresők, telküket megművelők, horgászók, sétálók, gyerekeiket orvosra, ügyvéddé, tanárrá nevelők, jó borért, kenyérért sorba állók, bátran vitatkozó, a becsületes munkát, életet szerető, Óbudán tartalmas életet élők.

NOVÁK GÁBOR

